

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ
МИНИСТЪР НА
ПРАВОСЪДИЕТО

ДО
Г-ЖА ТЕОДОРА ИВАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА
ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

ДО
Г-Н СТЕФАН АРСОВ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ
НА ОБЛАСТ СОФИЯ-ГРАД

ДО
Г-Н ВАСИЛ ТЕРЗИЕВ
КМЕТ НА СТОЛИЧНА
ОБЩИНА

ДО
Г-Н ЕМИЛ БРАНЧЕВСКИ
КМЕТ НА РАЙОН ИЛИНДЕН
СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Относно: Премахване на постройки в кв. „Захарна фабрика“, Столична община и жалби до омбудсмана на Република България

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЕОРГИЕВ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ИВАНОВА
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АРСОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ТЕРЗИЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БРАНЧЕВСКИ,**

По повод на предприетото премахване на постройки в кв. „Захарна фабрика“ от администрацията на район „Илинден“ – СО на 15 април 2025 г. и постъпила жалба от Владимир Куртев, че са останали без подслон десетки семейства, включително с бебета и малки деца, се установява следното:

Въпросът за предстояща евикция и премахване на постройките е предмет на предходни жалби до институцията през м. март 2025 г. - № 1592/2025 от „АТД Четвърти Свят- Заедно за достоен живот“ и № 1681/2025 г. от БХК, според които обитателите на т.н. „ромски жилища“ в квартал „Захарна фабрика“ са сериозно обезпокоени от предупреждение на районната администрация в средата на м. март 2025 г., че домовете им ще бъдат премахнати най-късно до 15 април с.г., от последвало спиране на електрозахранването и водоподаването за част от тях, и

основно от липсата на предложени конкретни и дългосрочни решения за тяхното пренастаняване. Поради липсата на конкретика за основанията и датата на премахването засегнатите граждани живеят в условия на напрежение и несигурност и в невъзможност за ефективна защита на правата си.

В процеса на образуваната проверка е установено, че по случая има заповед на директора на Дирекция „Общински строителен контрол“ в СО от 2016 г., влязла в сила, която е издадена не с оглед незаконност на постройките, а на основание чл. 195 и сл. от Закона за устройство на територията предвид констатацията на компетентния административен орган, че освен незаконни, същите са негодни за ползване, застрашени от самосрутване, а също и вредни в санитарно-хигиенно отношение.

По повод на цитираните жалби е изпратено писмо до кмета на район „Илинден“, а по жалба № 1661/2025 г. и до кмета на СО, за проверка и информация относно актуалната ситуация, включително има ли яснота колко са трайно установилите се обитатели, за които подлежащите на премахване постройки се явяват единствено жилище, съответно за мерките и действията, които се предвижда да бъдат предприети при евентуалното изпълнение на заповедта, така че да не се допусне нарушаване на законните права и интереси на засегнатите граждани.

Съобразно постъпило от районната администрация писмо изх. № РИЛ 25-ВК91-2162[1] от 10.04.2025 г. е извършено приоритетно настаняване на семейства с деца, посещаващи образователни институции в района и се използва наличния ресурс за настаняване на картотекираните, като за осигуряване на алтернативно настаняване се водят преговори със СО, Областна администрация София - град и други институции.

Независимо от предприетата организация по този въпрос наличните данни, включително медийни публикации, насочват към заключение, че премахването на постройките на 15.04.2025 г. е извършено **без да е обезпечено настаняването на всички засегнати лица, и въпреки наложени от ЕСПЧ привременни мерки** по Молба за временна мярка, подадена на 11.04.2025 г. по дело Илиева и др. с/у България № 11201/25, съгласно което е предвидено следното (неофициален превод):

„Съдът решава, съгласно чл. 39 от своя правилник, да посочи на българското правителство, в интерес на страните и безпроблемното протичане на процедура пред него, да не се пристъпва към събаряне на жилищата на жалбоподателите до второ нареждане.

Като взе предвид информацията, представена от жалбоподателите, Съдът постанови, съгласно чл. 54 § 2а от своя правилник, да поиска от Правителството да предостави информация по следните въпроси:

- дали са обмислени мерки за намиране на решения за пренастаняване на жалбоподателите и техните семейства, особено на млади хора, деца и хора, уязвими поради здравословното им състояние;

- дали самите жалбоподатели имат възможност да осигурят своето пренастаняване.

Съдът постанови, съгласно чл. 41 от своя правилник, че жалбата ще бъде третирана с приоритет.“

Предвид изложеното, **институцията на омбудсмана изрично препоръчва придържане към принципа за пропорционалност** в съответствие с чл. 6 от

Административнопроцесуалния кодекс (АПК), особено когато премахването се прилага за единственото жилище при зачитане на интересите на засегнатите лица в обхвата на чл. 8 на КЗПЧОС. От особена важност е привеждане в действие на принципа за съразмерност на изпълнението по чл. 272 от АПК, съобразен с КЗПЧОС, при работата на административните органи за контрол по строителството.

Институцията на омбудсмана настоява, също така, за предприемане на спешни действия по осигуряване на взаимодействие на всички органи, оправомощени за закрилата на децата, за да не се допусне децата и техните родители, като уязвима група граждани, да бъдат поставени в бедстващо положение в противоречие с изискванията на чл. 3 от КЗПЧОС за недопускане на нечовешко и унизително отношение.

Омбудсманът многократно поставя въпросите с правата на гражданите, нарушени при премахване на техните единствени жилища, като са изготвяни законодателни предложения за нормативно закрепване на въпроса за пропорционалност на заповедите за освобождаване на държавни или общински имоти и на заповеди за премахване на незаконни постройки, когато заповедите лишават засегнатото лице от единственото му жилище.

За предотвратяване на нови публични критики и предвид постановеното през 2023 г. поредно осъдително решение срещу държавата за нарушение по чл. 8 от ЕКПЧ по делото „Симонова и други срещу България“, омбудсманът настоятелно поддържа препоръката си за провеждане на обществени консултации и приоритетно приемане на законопроекта, с който се предвиждат изменения на чл. 225 и чл. 225а от ЗУТ, чл. 80 и 80а от ЗДС, чл.65 от ЗОС, както и на други относими разпоредби.

Принудителното разрушаване не бива да оставя хората бездомни, нито да нарушава човешките права. Правителството и местната власт трябва да гарантират алтернативно настаняване за засегнатите хора. В конкретния случай, при който е констатирано, че проектите са опасни за живота и здравето на обитаващите ги, премахването трябва да се провежда в съгласие с международните норми по правата на човека и при съблюдаване с принципите за разумност и пропорционалност.

С оглед изложеното, се обръщам към Вас за извършване в спешен порядък на проверка в рамките на компетентността Ви, като предоставите актуална информация за изясняване проведени ли са социални анкети от Дирекция „Социално подпомагане“, респективно от отдел „Закрила на детето“ с оглед предоставяне на социални услуги, както и за предприемане на спешни мерки за настаняване на засегнатите лица и недопускане на нарушаване на правата на деца и на хората увреждания.

С уважение,

**Д-Р АЙСУН АВДЖИЕВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**